

**SPECIALIZACIJA DRUŽINSKE
MEDICINE
– vloga mentorja**

Ljubljana, 18. november 2016

Marko Kolšek

Specializacija - postopek

ZZS: javni razpis (odprt)

izbirni postopek (*razgovor s koordinatorjem)

odločba

določitev glavnega mentorja (GM)

Priporočila za prijavo na razpis

Predlog za GM

Nekaj praktičnih napotkov

Ko dobite specializanta (pa tudi kdaj kasneje), si na spletni strani ZZS pogledjte:

– Pravilnik o “specializacijah”

(Zbornica – Pravni akti – Zbornični akti – Pravilnik o vrstah .....)

– Vsebino specializacije iz družinske medicine

(Strokovna javnost – Specializacije – Seznam specializacij – DM – Vsebina)

– Seznam pooblaščenih ustanov za kroženje (klinični del kroži praviloma v regiji, za katero specializira; nekatera klin. področja ambulantno)

(Strokovna javnost – Specializacije – Seznam specializacij – DM – Poobl. izvaj.)

– Navodila za opravljanje specializacije DM - prejme jih specializant z odločbo o specializaciji

Specializacija – postopek (2)

GM pošlje ZZS (referentki Darji Klančar):

– datum začetka in predlog programa kroženja:

- za prvih 12 mesecev (klinična kroženja - tista, kar mislita, da je najbolj potrebno čim prej)
- po nekaj mesecih bo prekinjeno klinično kroženje z uvodnimi moduli

ZZS razporedi specializanta na kroženja in obvesti specializanta, GM, ustanovo zaposlitve in ustanove za kroženje.

Predlog za morebitno vštevanje – se ne mudi!

Izdelava osebnega načrta izobraževanja – na začetku (*lahko tudi vsako nadaljnje leto*)

NALOGE GLAVNEGA MENTORJA

(iz Pravilnika o vrstah, vsebini in poteku specializacij zdravnikov)

1. Nadzira potek specializacije
2. Določi neposredne mentorje in sodeluje z njimi (v dogovoru s strokovnim vodjem zavoda)
3. Lahko organizira skupinske oblike izobraževanja
4. Spremlja in ocenjuje napredovanje specializanta (**e-list**)
5. Pooblašča specializanta za samostojno opravljanje določenih del (**e-list**)
6. Predlaga lahko podaljšanje določenega dela specializacije (v izjemnih primerih – n.pr. odsotnost zaradi daljšega bolniškega staleža)
7. Lahko prisostvuje specialističnemu izpitu svojega kandidata.

Pooblastilo specializantu za samostojno opravljanje določenih del

37. člen Pravilnika o vrstah, vsebini in poteku specializacij zdravnikov

- Specializant lahko v času specializacije samostojno opravlja tista dela in storitve, za katere je usposobljen z dotlej pridobljeno formalno izobrazbo (zaključen študij s strokovnim izpitom, opravljen sekundariat, opravljena druga specializacija), druge storitve s področja sedanje specializacije pa le po predhodnem pisnem pooblastilu ali pod neposrednim nadzorom mentorja.
- Podpis mentorja v (e-)listu zdravnika specializanta, ki v skladu z določbo 43. člena tega pravilnika potrjuje, da je specializant pridobil ustrezno znanje, izkušnje in veščine določenega dela programa in obenem pomeni, da je specializant usposobljen in odgovoren za opravljanje teh del in storitev.

Dežurstvo

39. člen Pravilnika

Specializant se v času specializacije vključuje v opravljanje dežurne službe :

1. predhodno mora tri mesece štirikrat mesečno (= 12 x) dežurati pod nadzorstvom specialista
2. v ustanovi, kjer bo opravljal dežurno službo, morajo interno preveriti njegovo znanje s področja urgentnih stanj
3. v času samostojnega dežuranja specializanta ZD določi specializantu nadzornega zdravnika - specialista za konzultacijo, ki specializantu ves čas opravljanja dežurne službe omogoča posvetovanje

V dežurstvo so se dolžni vključevati vsi specializanti

najmanj 2-x mesečno oziroma skupno najmanj 36-x letno

Nekatere zanemarjene obveznosti specializantov (iz sprejete Vsebine specializacije iz družinske medicine)

Specializant mora vsaj enkrat letno javno prikazati pridobljeno znanje na način, ki ga vsakokrat sproti določi mentor – *na primer*:

- predstavitev analize skupine bolnikov ali posameznega zanimivega kliničnega primera na strokovnem srečanju skupine strokovnjakov v učni ustanovi ali zunaj nje – *REGIJSKI KOORDINATOR*
- priprava seminarja s tematiko s področja DM – *REGIJSKI K.*
- objava članka v glasilu (strokovnem ali laičnem) s temo iz programa specializacije

Pogoj za nadaljevanje specializacije je ugodna vsakoletna ocena glavnega mentorja.

Individualno preverjanje usposabljanja

- Izdelava osebnega načrta izobraževanja – na začetku (*lahko tudi vsako nadaljnje leto*)
- Pogovori - povratna informacija – demonstracija usvojenega znanja in veščin – zapis v e-list
- *Razgovor o bolniku (CBD), ocenjevanje konzultacije (COT), ocenjevanje komunikacije, 360-stopinjska ocena odnosa in vedenja (MSF)*
- Prvo neformalno ocenjevanje: po 3 mesecih (in potem vsake 3 mesece)
- Prvo formalno po 12 mesecih (lahko že po 6 mesecih), ki sestoji iz 4 vmesnih tri-mesečnih ocen

METODE ZA SPROTNO PREVERJANJE USPOSABLJANJA

predstavitve kliničnih primerov

predstavitve seminarjev

priprava in izdelava seminarskih nalog

zagovor specialistične naloge

izvedba projekta izboljševanja kakovosti

simulacije na modelih

OSCE (ang. »Objective Structured Clinical Examination«)

MEQ testi (ang. »Multiple essay questions«)

MCQ testi (ang. »Multiple choice questions«)

COT (ang. „Consultation observation test“)

CBD (ang. „Case-based discussion“)

MSF (angl. „Multiple source feedback“) – 360-stopinjska ocena
odnosa in vedenja

ustni zagovori

individualno – skupinsko – interno - eksterno

Eksterno stalno preverjanje

- Po vsakem kliničnem kroženju
- Na modulih
- Na posameznih tečajih (n.pr. astma šola, EKG šola, šola za sladkorno bolezen, bolezni ščitnice, šole nevrologije itd.)
- Enkrat letno pisni test (MCQ)
- Oblike preverjanja:
  - pisno (n.pr. MCQ, MEQ, seminar, projektna naloga ipd.)
  - praktično (n.pr. veščine, ocena komunikacije s protokolom)
  - ustno (n.pr. kolokvij, pogovor o odnosu do dela ipd.)

Značilnosti financiranja specializacij:

Delodajalci specializantov od ZZZS prejemajo vsak mesec povračilo vseh upravičenih stroškov, ki so jih imeli s specializantom:

- plače specializantov povečane za prispevke in druge stroške iz delovnega razmerja (regres, malico, dodatek za ločeno življenje, prevoz na delo, plačilo 2. stebra pokojninskega zavarovanja)
- plačilo 20 izobraževalnih modulov na Katedri za DM
- plačilo glavnih mentorjev (bruto 71,15 €/mesec) in neposrednih mentorjev (bruto 174,96 €/mesec)
- plačilo za udeležbo specializantov na tečajih in seminarjih v Sloveniji ali tujini, za stroške prevoza in bivanja v zvezi z udeležbami na tečajih in seminarjih oziroma za nakup strokovne literature v višini 449,09 €/leto/specializanta (*poraba teh sredstev v dogovoru GM in specializanta – tega ni mogoče odreči specializantu*) – ta sredstva se lahko prenesejo v naslednje leto

Delo v ambulanti

- Specializant v času kliničnih kroženj 1x na teden dela z mentorjem v ambulanti DM (glavnim ali neposrednim – vsaj 1x/mesec z GM)
- Specializant mora v času ambulantno-modularnega dela praviloma delati najmanj polne 3 dni v tednu z isto – stalno populacijo bolnikov, kakšen dan je lahko zadolžen za urgentne in nenaročene bolnike ali dela v drugi ambulanti (n.pr. otroški, urgentni, v DSO...)
- Specializant ni namenjen za nadomeščanje manjkajočih zdravnikov en dan v eni ambulanti, drug dan v drugi, tretji dan v tretji, itd.), seveda pa lahko občasno nadomešča kak izpad (*seveda pod mentorstvom*)

Še nekaj napotkov (1)

- Na modulih specializant ne more manjkati – takrat ne more dobiti dopusta!
- Na dan, ko je modul, specializanta ni možno razporediti v ambulanto ali poslati na kakšno drugo izobraževanje, tekmovanje ipd.!
- Za vsak dan v ambulanti mora biti jasno napisano, kdo je specializantu neposredni mentor.
- Specializant naj dela tudi dnevno urgenco (*seveda pod mentorstvom*).
- Če imaš 2 ali 3 specializante, in imaš stisko s prostorom in/ali bolniki, specializantu določi neposrednega mentorja (če je možno) za daljše obdobje